

Nr 120.

Av herr **Linderot**, *om förlängning av den amorteringsfria tiden beträffande arbetarsmåbrukslån.*

År 1933 påbörjades en statlig låneverksamhet för åstadkommande av stödjordbruk, s. k. arbetarsmåbruk, åt obemedlade skogsarbetare och med dem likställda. Enligt bestämmelserna för denna låneverksamhet är de låntagare, som fick statlig hjälp åren 1933, 1934 och 1935, nu skyldiga att fullgöra amortering av lånen. Erfarenheterna hittills visar att det bereder dem mycket stora svårigheter. Som regel har de statliga lånebeloppen icke varit tillräckliga, utan småbrukarna har dessutom varit nödsakade att låna på annat håll för att uppföra bostad och ekonomibyggnad. Det har mestadels blivit kortfristiga lån mot höga räntor och hårda betalningsvillkor och belastar sålunda de nystartade småbruken på ett mycket kännbart sätt.

Såsom extra svårigheter har därtill kommit att många, kanske flertalet av dessa småbrukare blivit ålagda militär beredskapstjänst, som för flera månader berövat dem inkomsten av försvarsarbete och försenat och försvårat odlingsverksamhet och annat arbete på småbruken. Den felslagna höskörden har för småbrukare, som hunnit skaffa sig kreatur, blivit ytterligare ett stort bekymmer.

Vid startandet av arbetarsmåbruksverksamheten beräknade man att varje sådant småbruk skulle ha uppodlat en viss angiven areal senast inom loppet av fem år, och redan före den tiden beräknades småbruken sålunda lämna en viss avkastning till bidrag åt småbrukarens försörjning. Dessa beräkningar har icke hållit streck i Norrbotten. Vanligtvis har väl den fastställda arealen nödtorftigt uppodlats inom föreskriven tid. Men längre har man icke heller hunnit på grund av ekonomiska och andra svårigheter som tidigare nämnts. Småbrukaren har nödgats ta förvärsarbete i största möjliga utsträckning för att betala skulderna och skaffa bärgning åt familjen. Odlingsverksamheten har kommit i sista hand och småbruken ger därför endast i enstaka undantag någon avkastning från jorden under de första fem åren.

Om dessa småbrukare inte skall bli fullständigt nedtyngda av ekonomiska svårigheter utan få möjligheter att odla upp sin jord och behålla sina kreatur, så måste staten hjälpa dem. Det kan ske genom hjälp i den form som bör ges alla småbrukare t. ex. i form av billigt ersättningsfoder på grund av den felslagna höskörden och genom fraktlindring och kostnadsbidrag till konstgödsel. Det bör vidare ske genom ett uppskov med betalningsskyldigheten för de lån som staten beviljat. Eftersom det här gäller en jordbrukargrupp vars levnadsförhållanden skiljer sig från andra bl. a.

genom deras beroende av statens lån, inskränker jag mig här till att påyrka en hjälp i detta avseende. Amorteringarna uppgår inte till några stora belopp per år, men de blir — särskilt med den varufördyring och de försämrade inkomstmöjligheter som nu råder — en betungande utgift för dem som redan utan dessa amorteringar måste försaka av livets nödortf.

Jag föreslår med hänvisning härtill,

att riksdagen i skrivelse till regeringen hemställer om skyndsamt förslag till förlängning av den amorteringsfria tiden å arbetarsmåbrukslånen från nuvarande fem till tio år.

Stockholm i januari 1941.

Sven Linderot.